

Grifficher Fecit et excus

**NIEUWSBLAD VAN DE
ARCHEOLOGISCHE WERKGROEP
PURMEREND**

Voorwoord en diverse mededelingen (Paul de Groot)

Hierbij het laatste blad van dit jaar. Het eerstvolgende blad zal in Januari 2010 verschijnen. De AWP heeft dit jaar tot nu toe, buiten het onderzoek op de Koemarkt, weinig bijdrage kunnen leveren aan de Purmerendse archeologie. Misschien wordt de Nieuwstraat nog interessant voor ons waarbij wij ons mogen inzetten. Er wordt al wel gesproken over bodemvervuiling maar ik neem toch aan dat er hier mogelijkheden liggen voor deelname aan dit onderzoek.

Een aantal actieve leden zijn dit keer op excursie geweest naar Bataviawerf en de NISA. Ivo Duppen heeft er een schitterend verslag van gemaakt.

Er zijn helaas nog twee leden die hun contributie nog niet hebben voldaan. Wij hopen dat deze de € 16,- (voor het verenigingsjaar 2009) zo spoedig mogelijk willen voldoen. Op pagina 2 staat het bankrekeningnummer en het adres vermeldt.

Nieuwstraat 40:

Zoals al aangegeven in het vorige blad is hier verder geen onderzoek uitgevoerd. Veel oude funderingen zijn verdwenen en niets is ingetekend. Op enkele scherfresten en foto's na, door de AWP gemaakt, zal er niets meer te zien zijn. Hooguit in de toekomst, wanneer er diep gegraven wordt, zullen hopelijk nog restanten worden aangetroffen van de oude bebouwing.

Weerwal 22:

Ook hier is er geen verder onderzoek gedaan.

Zuidersteeg 2:

Nog steeds geen verdere informatie.

Achterdijk 36-38:

Ook hier nog geen verdere informatie.

Parkeerterrein Kanaalstraat.

Ook hier nog geen verdere informatie.

Nieuwstraat 22-38: Hier heeft de sloper behoorlijk huis gehouden en wij vragen ons af of er nog archeologisch onderzoek nodig is! Na het verwijderen van de vloeren is de onderliggende bodem (Het archeologisch bodemarchief!!!!) door de heren al behoorlijk omgezet. Er werd door ons waargenomen dat er diverse houtresten, afkomstig van funderingen en beerputten, op de oppervlakte lagen. Eromheen diverse restanten van archeologisch materiaal zoals aardewerk. Ook is er waargenomen door passanten dat een kraandrijver een beerput geheel leeggehaald heeft. Die mensen willen zo graag spulletjes van vroeger thuis hebben. Dat staat zo leuk of is er geld mee gemoeid? Leve de nieuwe wet! Waarschijnlijk telt deze niet voor enkele ondernemers in Purmerend!! De AWP wordt telkens op een zijspoor gezet en onze leden vragen zich af of wij niet beter zelf kunnen gaan schatgraven.

“De Doelestallen”

Maandag 13 juli 2009 is gestart met een oudheidkundig onderzoek in de Doelestallen. Eigenlijk een archeologische begeleiding. De AWP heeft geen deel genomen aan dit onderzoek. Zij zijn ten eerste niet benaderd zijn door het uitvoerend archeologisch bedrijf Hollandia ondanks dat wij zijn aanbevolen door onze Gemeente middels het programma van eisen. Na zelf een contact gelegd te hebben met de heer Floore, van het bedrijf Hollandia, werd ons uitgelegd dat er een keuring nodig was daar er sprake was van verontreiniging. Mochten wij voldoen aan de GPO eisen betreffende de bodemsanering dan konden wij contact opnemen met hem of zijn collega's. Ten tweede was de ruimte erg beperkt omdat er twee archeologen aanwezig waren en een graafmachine. Voor vrijwilligers was er eigenlijk geen ruimte meer.

Echter na een mail gehad te hebben van de projectleider, Robert van Overbeke, en hierna een afspraak met gemaakt te hebben zijn Jan en Paul op de bewuste dag naar de Doelestallen gegaan. Daar werden zij vriendelijk ontvangen door de projectleider en zijn assistent Tim. Na het gesprek wat volgde begrepen wij dat er niet dieper werd gegraven dan 1 meter onder het maaiveld. Eigenlijk betreft dit een opgehoogde zandlaag van ongeveer 30 á 40 centimeter met hier onder een puinachtige laag van ongeveer 30 centimeter met daar weer onder een verstoorde aardelaag met enkele aardewerk scherfresten. De eerste proefsleuf met een breedte van ca. 2.00 meter gaf verder op een enkele scherf en een koper (gordijn?) ringetje weinig prijs.

De eerste sleuf in de doelenstallen

De doelestallen bestaat uit twee ruimten. In elke ruimte zijn twee sleuven aangelegd. Aan het einde van de eerste sleuf werd nog wel een een-steens ongefundeerd muurtje aangetroffen. Deze liep schuin weg naar een soort putje. Bij een eerdere proefsleuf is nog wel wat scherfmateriaal aangetroffen van vermoedelijk laat 19^e of vroeg 20^e eeuwse bloempotten. Verder waren de resultaten niets omhullend en gaven hetzelfde beeld weer.

Misschien had de AWP nog wel wat kunnen betekenen, met name het afzoeken van de bodem met een metaaldetector, of helpen met opmeten. Helaas moest het hier bij blijven en wachten wij maar weer de rapporten af.

Financieel overzicht A.W.P. 2008 en begroting 2008 – 2010

Saldo in euro's	Bank	Kas	Kleine Kas	Totaal
31-12-2007	1.953,01	-/- 34,88	2,04	1.920,17
nagekomen nota nr 14 2006		-/- 26,11		
na correctie		-/- 60,99		1.894,06
31-12-2008	1.819,42	250,51	30,97	2.100,90
				=====
Toename saldo				206,84

=====

	werkelijk 2008	begroot 2008	begroot 2009	begroot 2010
Ontvangsten				
Subsidie exploitatie(huisvesting)	7.000,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00
Subsidie exploitatie(activiteiten)	1.725,00	1.725,00	2.000,00	2.000,00
Subsidie 2006 definitief(activiteiten)	234,00			
Contributie leden	246,00	225,00	275,00	250,00
Donaties	78,00	50,00	75,00	75,00
Opgravingen(niet structureel)	525,00			
	-----	-----	-----	-----
Totaal	9.808,00	9.000,00	9.350,00	9.325,00
	=====	=====	=====	=====

Kosten/uitgaven				
Subsidie exploitatie(huisvesting)	7.000,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00
Bankkosten	26,00	26,00	27,00	27,00
Telefoonkosten + abonnement	414,76	620,00	630,00	450,00
ADSL(xs4all-aansluiting)	265,63	140,00	140,00	275,00
Website(aanleg + exploitatie)	166,48			40,00
Verzekeringen	174,31	185,00	190,00	185,00
K.v.K. te Alkmaar	27,00	23,00	23,00	33,00
AWN-lidmaatschap	40,00	36,00	40,00	45,00
Drukkosten periodiek NAP	651,41	750,00	750,00	750,00
Kantoorbehoeften + overige	864,50	1.100,00	1.100,00	945,00
	-----	-----	-----	-----
Totaal	9.630,09	9.880,00	9.900,00	9.750,00
	=====	=====	=====	=====

Ontvangsten minus uitgaven	177,91	-/- 880,00	-/- 550,00	-/- 425,00
Afschrijvingen	-/- 200,00	-/- 200,00	-/- 200,00	-/- 200,00
Ontvangsten na afschrijving	-/- 23,09	-/- 1.080,00	-/- 750,00	-/- 625,00

Opmerkingen

- bij definitieve vaststelling subsidie 2006 is € 234,00 na verrekening méér aan subsidie ontvangen
- bij kantoorbehoeften en overige is onder meer sprake van vervoers-, parkeer-, schoonmaak-, porto- en materiaalkosten, alsmede de aanschaf van papier en inktcartridges.

Financieel jaarverslag 2008

Bijgevoegd treft u de begroting 2008 – 2010 aan en de financiële verslaglegging over het jaar 2008 van de Archeologische Werkgroep Purmerend. Dit verslag dient ter verheldering en toelichting op de cijfers en verwachting van onze financiële positie in de toekomst, gelet op de ontwikkelingen in de afgelopen jaren.

Uit de cijfers van de afgelopen jaren komt het beeld naar voren dat de AWP aan het interen is op zijn financiële positie. De reden hiervoor ligt met name in een toename van de kosten en een afname in de ontvangsten. Hogere kosten voor telefoon, drukkerij, abonnementen en verzekeringen, alsmede de noodzakelijke aanschaf van te vervangen apparatuur.

Daar tegenover staat een afname in de ontvangsten door een teruglopend bestand aan leden en/of donateurs, alleen al in de afgelopen 2 jaar acht leden/donateurs. Deels is dit te wijten aan verhuizing, maar ook aan de vergrijzing en het stoppen van abonnementen door de financiële crisis.

Wat is er nu aan actie ondernomen om het tij te keren?

- Het bestuur heeft besloten een website op het internet te plaatsen, om op deze wijze ons bestaan aan een breder publiek kenbaar te maken. Op de website staat informatie over onze doelstellingen, activiteiten en samenwerking met andere culturele instellingen binnen en buiten Purmerend.

Door het aanschouwelijk maken van recent opgegraven materiaal en uitgevoerde activiteiten, wordt getracht de interesse in onze vereniging te prikkelen. Via de website kan men zich elektronisch als lid en/of donateur aanmelden, wat in onze beleving drempelverlagend werkt.

- Aan de Gemeente Purmerend wordt middels subsidieaanvragen verzocht, zoveel mogelijk de kosten te dekken v.w.b. huisvesting, exploitatie en opgravingen. Zoals uit de begrotingen vanaf 2006 blijkt, is de Gemeente hier welwillend in. Per verrichtte opgraving worden kosten vergoed en de verhoging van de exploitatiekosten gedekt, wat eveneens van toepassing is op de kosten voor huisvesting.

- Door het kiezen voor een andere provider en abonnement is getracht de telefoonkosten te drukken, de vaste telefoon/fax is inmiddels de deur uit.

- Afschrijvingskosten van aangeschafte apparatuur zijn verspreid over meerdere jaren.

- Door te kiezen voor de Baanstede en de beperking van de oplagen zijn de drukkosten voor ons blad verhoudingsgewijs vermindert, ondanks de uitgave van onze periodiek NAP van 1x naar 2x per jaar.

Door de genomen maatregelen hoopt ons bestuur de financiën zo gezond en transparant mogelijk te houden, nú maar ook voor de nabije toekomst. Heeft u echter de behoefte aan een nadere inhoudelijk toelichting dan kunt u zich vervoegen bij de penningmeester, elke dinsdagavond van 20.00 uur tot 22.00 uur aanwezig in ons clubgebouw.

De penning meester
Kees van Haver

Verkenningen Melkweg (Paul de Groot)

Op 30 juni 2009 constateerde Kees van Haver dat men aan de Melkweg, ongeveer 300 meter van de verbinding met de Kanaaldijk aan de rechterzijde, een gat van 3 bij 1,5 meter aan het vergraven was. Dit i.v.m. de plaatsing van een houtenfundering voor een bruggetje over de sloot heen. Met heeft de grond vergegraven tot op het kleipakket. Daarbij werd een bovenlaag 1,5 meter aan verstoorde grond, vervolgens 0,5 meter aan veen en 0,5 meter aan blauwe klei weggeschept. In de lengte richting van de Melkweg zaten op ongeveer 1,5 meter diepte houten beschoeiingdelen, planken van ongeveer 20 á 25 cm breed aan weerzijde voorzien van palen met een doorsnede van 10 á 15 cm. Geen scherven of ander materiaal aangetroffen.

Op 14 juli 2009 zijn wij weer benaderd door de projectleider van het gebied Weidevenne. Deze dag werd opnieuw de Melkweg doorgraven waarbij er een behoorlijke diepe sleuf werd aangelegd voor diverse transportleidingen. Om 11.00 uur was ik ter plaatse en de graafmachine was al flink bezig. De sleuf had een breedte van ca. 1,5 meter en opnieuw was de aanleg van het wegdek goed te zien. Onder de asfaltlaag bevindt zich een laag grond vermengd met aarde, zand en een oranjeachtige substantie. Hieronder een laag aarde, resten klinkers en zand waaronder weer een laag zand met puinresten en vervolgens een aardelaag met een kleiachtige laag. Dit alles omvat een dikte van ca. 75 cm. Op 1.50 meter onder het wegdek werd het veen bereikt en de sleuf werd niet dieper gegraven dan 1.80 meter waardoor de blauwachtige kleilaag niet bereikt werd. Tijdens het verdiepen met de graafmachine zijn geen scherffragmenten aangetroffen van gebruiksaardewerk. Slechts enkele baksteen- en dakpanresten waren de enigste materialen welke zich in dit dijklichaam bevonden. Zowel aan de linker- als aan de rechterzijde van de weg bevonden zich al diepe verstoringen in het dijklichaam welke in de 20^e eeuw verricht zijn voor de aanleg van leidingen.

Dwarsdoorsnede van de bovenlaag

De diepte die werd aangehouden.

Excursie naar Schokland, Bataviawerf en NISA.

Zaterdag 4 juli 2009 vertrokken Paul de Groot, Kees van Haver, Jan Mul en ondergetekende om 9.00 uur naar Schokland in de Noordoostpolder. Het was schitterend weer. Om 10.00 uur kwamen we aan bij Schokland, waar we Jan van Waard aantreffen, die op eigen gelegenheid vanuit zijn vakantieoord was gekomen.

Het doel van het bezoek aan Schokland was kennis te nemen van de archeologische vondsten in Museum Schokland, die bij opgravingen op en rond het voormalige eiland aangetroffen zijn.

Schokland was tot 1859 een bewoond eiland in de toenmalige Zuiderzee.

Het eiland werd in dat jaar ontruimd, omdat de regering de veiligheid van de bewoners niet langer kon garanderen. Een deel van de bewoners verhuisde naar Volendam. Hun nakomelingen dragen nog steeds de achternaam Schokker.

Na de aanleg van de Afsluitdijk in 1932 en de drooglegging van de Noordoostpolder op 9 september 1942 verheft het eiland zich thans als een bult in het landschap.

Omdat het museum pas om 11.00 open ging hebben we eerst in het restaurant koffie gedronken en zijn daarna naar het zuidpunt gelopen, waar zich een, thans gerestaureerde, waterput bevindt. Om een uur of elf zijn we het museum binnen gegaan.

Museum Schokland bevindt zich in de Middelbuurt, één van de drie laatst bewoonde terpen. Het museum is gehuisvest in de gerestaureerde huisjes om de kerk heen.

De vondsten in het museum overspannen een tijdvak vanaf de prehistorie tot aan het jaar 1859, toen de laatste bewoners gedwongen het eiland verlieten. Aan deze gedwongen evacuatie, nu 150 jaar geleden is in het museum een kleine expositie gewijd.

Rond halftwee vertrokken we naar Lelystad voor een bezoek aan de replica van het schip de Batavia.

*De Batavia is een zogenaamd spiegelretourschip en was bij de VOC in gebruik vanaf 1628 totdat het op 4 juni 1629 bij Australië verging.
Het schip was 53 meter lang (160 voet) en 36 voet breed en was bewapend met 24 kanonnen.*

De lading bestond uit 12 kisten zilveren muntgeld en goud, t.w.v. 260.000 gulden, luxe gebruiksgoederen, zilverwerk voor de Mongoolkeizer Janghir, laken, wijnen, kaas, schitterende kleding, handelswaar en een kistje met zeer kostbare juwelen, waaronder een grote camee, in 312 A.D. vervaardigd voor de Romeinse keizer Constantijn de Grote.

Na een lunch in het outlet-center Bataviastad, gingen we de Bataviawerf op, waar een replica van het schip “De 7 Provinciën” in aanbouw is. Daarvandaan liepen we naar de Batavia.

Oorspronkelijk is De 7 Provinciën gebouwd in 1665 voor de Rotterdamse Admiraliteit. In zijn gloriejaren was het schip het vlaggenschip van Admiraal Michiel Adriaensz. De Ruyter en maakte het vele zeeslagen mee. Na bijna 30 dienstjaren werd het in 1694 afgedankt

Toen we bij de Batavia aankwamen, werden twee kanonnen afgevuurd door vrijwilligers, gekleed in 17^e eeuwse kledij. Bezoekers werd dringend aangeraden de oren dicht te houden.

Aan boord viel op hoe laag de ruimten onder het dek waren. Het was dus niet moeilijk je een voorstelling te maken van de omstandigheden aan boord, als de kanonnen werden afgevuurd. Ook was er een eettafel gedekt, compleet met kommen en kruiken

Na ons bezoek aan de Batavia mochten we onder begeleiding van een medewerker van de Bataviawerf het gebouw van voorheen het Nederlands Instituut voor Scheeps- en onderwater Archeologie (NISA) bezoeken. Het gebouw is nu onderdeel van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, vestiging Lelystad.

In het gebouw is het (nationaal) scheepsarcheologisch depot gevestigd. In dit depot zijn alle gerestaureerde vondsten voor het publiek zichtbaar uitgestald. Grote losse objecten: een bronzen kanon, een modderschuit en een boomstamkano.

In rijen met vitrinekasten zijn tienduizenden vondsten uitgestald, allemaal geordend per scheepswrak. Het zijn feitelijk “gesloten” vondsten, die een beeld geven van het leven aan boord.

Het gebouw voor scheepsarcheologie is zodanig ingericht dat de bezoeker goed kan ervaren hoe scheepsarcheologische monumentenzorg werkt. Aan de hand van zes audiovisuele presentaties wordt uitgelegd hoe het hele proces van scheepsconservering verloopt, vóórdat een voorwerp in het depot wordt opgeslagen.

Om een uur of vier gingen we met een tevreden gevoel huiswaarts. Het was al met al een zeer geslaagde dag

Ivo Duppen.

www.bataviawerf.nl

www.schokland.nl

Kees aan de slag

Het is al weken, zo niet maanden, erg rustig op de vereniging. Weinig scherven te wassen, plakken of opgravingen uit te werken. Vakanties en weinig animo, helaas, spelen ook mee. De laatste weken zijn er hooguit twee á drie man op de clubavonden. Nu liggen er nog steeds een aantal onderzoeken, door ons zelf uitgevoerd, die nog moeten worden uitgewerkt maar papierwerk waaronder het inventariseren en determineren staat niet hoog in het vaandel bij de meesten. Werk zat maar in je eentje gaat het erg langzaam.

Ook de werkruimte zelf moet danig worden opgeruimd en Kees is in ieder geval begonnen met de ruimte wat aantrekkelijker te maken. Na veel gezwoeg en gemeet heeft hij nu een smalle vitrine gecreëerd boven de uitbouw van de ramen. In de vitrine zijn een aantal wandtegels te zien en diverse tabakspijpen uit verschillende perioden. Voor de bezoeker weer een leuke bezichtigheid.

Inmiddels is Kees al aan de volgende klus begonnen. Het bevestigen van een aantal planken aan de wand moeten er voor zorgen dat er meer uitgestald kan worden zodat er meerdere archeologische vondsten te bewonderen zijn.

Klasse Kees, op naar de volgende klus.

ARCHEOLOGISCHE WERKGROEP PURMEREND
WILHELMINALAAN 1
1441 EK PURMEREND